

Součinnost ozbrojených sil, stranických, státních a hospodářských orgánů

Plukovník Antonín Šimon

Všelidový charakter možné příští světové války vyžaduje plnou připravenost všeho obyvatelstva k obraně, k zabezpečení ochrany životů, k přípravě přímé účasti ve válce ať na frontě se zbraní nebo v týlu na pracovní frontě — v průmyslu, zemědělství, dopravě atd.

Uvést všechny tyto články do náležité připravenosti pro mobilizační pohotovost a k získání potřebného předstihu při zachování všech mezinárodních právních norem a utajení před agresorem, vyžaduje hluboce promyslet systém součinnosti v míru i v počátečním období války.

Opírá-li své názory o velké vítězství sovětského lidu ve Velké vlastenecké válce, ukazuje se jednoznačně i dnes, že systém řízení a součinnosti teritoriálních orgánů v době ohrožení a v počátečním období války bude velmi důležitým problémem nejen proto, že může výrazně ovlivňovat výsledky uvedení teritoria do nutného stupně bojové pohotovosti, ale i opatření k převedení národního hospodářství do stavu připravenosti k obraně a jeho plánové funkce.

Zkušenosti z teritoriálního cvičení ukázaly, že již období narůstání jednotlivých stupňů bojové pohotovosti v národním hospodářství podstatně ovlivňuje jeho řízení a že v počátečním období války může dojít k rozsáhlé kvantitativní změně hospodářské situace. Proto je nevyhnutelně nutné, aby již nyní byly promyšleny různé varianty součinnosti a řízení, aby se předešlo dezorganizaci hospodářství při odčerpání sil a prostředků z národního hospodářství pro ozbrojené síly. Musíme počítat i s tím, že na teritoriu kraje může dojít k poruchám v dopravě nejen vojenskými přesuny, ale i odčerpáním techniky (motorových vozidel, silničních a zemních strojů atd.) pro potřeby ozbrojených sil. Tento stav v dopravě i odčerpání odborníků ovlivní výrobu, zásobování a distribuci. V důsledku jaderných úderů

může dojít i ke kvantitativním změnám. Vedle hospodářských změn počítáme s psychologickou a společenskou reakcí ve formě různých živelných reflexů sebezáchovy, projevujících se i v tom, že část obyvatelstva bude opouštět ohrožená místa a města a část obyvatelstva nebude dočasně schopná normální práce v důsledku duševních otřesů.

Z uvedeného vyplývá, že je nutné již nyní uskutečnit taková opatření, která by byla aktivním činitelem v době ohrožení i v počátečním období války.

Zvláštní charakter raketové jaderné války a nepředstavitelný ničivý rozsah vyžadují hledat a organizovat takové způsoby k zabezpečení celého území, které by pak tvořily nedílnou jednotu s frontou. Při řešení všech otázek, týkajících se branné pohotovosti, je nutné vycházet ze zásady, že **veškerý život od samého počátku nebezpečí ohrožení a války bude podřízen požadavkům země a ozbrojených sil a že hlavní úsilí všech stranických, státních orgánů i ostatních organizací bude zaměřeno na vytvoření podmínek ke zničení nepřítele.** Nejrozsáhlejší problematiku v přípravných obdobích a největší objem prací, spojených se zvýšením připravenosti národního hospodářství na válku, řeší národní výbory. Na jejich důsledné činnosti a na přípravě obyvatelstva závisí i značný počet úkolů a opatření, spojených bezprostředně se zajišťováním ozbrojených sil. Kromě povolání záloh jde také o zajištění silniční dopravy, zdravotnických zařízení, evakuaci, zásobování obyvatelstva, pracovních sil a celkové řízení života v době mimořádných opatření.

Zkušenosti z teritoriálního cvičení dále potvrdily, jak je nutné na základě cítěl a vědomě zpracovaných přípravných plánů, zvyšovat v předmobilizačním období pohotovost ozbrojených sil, záloh a přípra-

venost národního hospodářství na všech rozhodujících úsecích. Přechod z mírového stavu do situace branné pohotovosti nelze uskutečnit rázem, ani nemůžeme udržovat ozbrojené síly a národní hospodářství dlouhou dobu na stupni bezprostřední připravenosti k okamžité aktivní činnosti. Takový způsob by byl pro národní hospodářství neúnosný.

Přechod na válečné podmínky nelze řešit jen všeobecnou mobilizací. Bezpečnost země a její maximální připravenost vyžadují, aby maximální část přípravných opatření byla uskutečněna v současnosti. Podzimní teritoriální cvičení ukázalo na činnosti v předmobilizačním období, že mobilizace by byla jen posledním stupněm k dosažení úplné pohotovosti k válce.

Zkušenosti z provedených cvičení jednoznačně potvrzují, že nelze doplnit ozbrojené síly zálohami v krátké časové normě bez úplné zainteresovanosti a připravenosti stranických a státních orgánů. Místní vojenské teritoriální orgány jsou spolu s národními výbory plně odpovědný za veškeré přípravy k povolání a dodání záloh ve stanovených počtech a časové normě do místa určení. Tuto zásedu uplatňujeme v našem kraji ve velmi úzké součinnosti s národními výbory všech stupňů jak ve vzájemné osobní připravenosti, tak ve společných akcích připravovaného systému. V praxi je to tak, že územní politickoeconomická místa jsou dávana do souladu s doplňovacími obvody a řídicími místy místních vojenských správ, na něž navazuje veškeré spojení i komunikační síť. V přípravě potřebné dokumentace pro místní národní výbory se přímo využívají místní zkušenosti povolání funkcionářů, kteří se podílejí svou prací současně na řídicí dokumentaci. Ukázal jsem jen základní formy možné součinnosti v přípravě jednotlivých stupňů, které si pak místní vojenské správy spolu s funkcionáři národních výborů na dílčích praktických úkolech prověřují. Zkušenosti z této činnosti nám potvrdily, že decentralizace uvědomění a povolání záloh v dané situaci je zatím nejrealističtější a že jsou další předpoklady snížit časovou normu uvědomění v celém kraji pod 3 hodiny.

Významnou úlohu v přípravě teritoria má znalost politickoeconomických přehledů, bez kterých dnes nelze správně stanovit a připravit zásadní opatření k urychlení přechodu z mírového stavu do plné připravenosti k aktivní činnosti v případě ohrožení.

Jedním z úkolů je ovlivňovat kvalitu přípravy záloh, která se musí odrážet i ve správném rozložení v teritoriu. V tomto směru se nelze dnes již orientovat bez přímé pomoci územních stranických orgánů, národních výborů, hospodářských organizací, Svazarmu a vojenských útvarů. V současné době je na tomto úseku velmi úzká součinnost s hospodářskými orgány k jejich odborné přípravě, aniž by to zasahovalo negativně do národního hospodářství. Velmi úzká součinnost s vojenskými útvary na teritoriu kraje vytvořila reálné podmínky pro správné zaměření odborné přípravy záloh, aniž by byly narušeny hospodářské plány podniků a závodů.

Neméně důležitá je příprava mládeže a brančů, kterou odpovědně řeší jak Svazarm, tak odbor školství KNV. V úzké součinnosti s Krajskou správou kina byly uskutečněny ve všech okresech kraje, i na některých závodech, Dny armádního filmu s brannou tematikou, kterých se účastnilo několik tisíc mladých lidí i záloh.

V součinnosti s územními orgány a vojenskými útvary řešíme otázku technického stavu motorových vozidel při klasifikačních technických prohlídkách. V současné době také připravujeme další formu rozvoje spolupráce mezi MVS a útvary při klasifikačních prohlídkách vytvořením poradenské služby automobilními útvary nebo jednotkami pro podnikovou dopravu. Tato poradenská služba, vedená odborníky, má za cíl připravit řidiče i odpovědné orgány u hospodářských jednotek na správné ošetřování a exploataci motorových vozidel.

Dobré podmínky pro seznamování s úkoly místních vojenských správ vytvářejí společné porady vedoucích dopravy jednotlivých závodů. Při těchto poradách jsou seznamováni vedoucí dopravy s evidencí motorových vozidel, mechanizačních prostředků, s technickým stavem motorových vozidel, s výsledky klasifikačních technických prohlídek apod. Rovněž jsou upozorněni na povinnosti závodů pro případ dodání motorových vozidel a mechanizačních prostředků do ozbrojených sil za mimořádných opatření. Výsledek těchto zkušeností se příznivě projevil v praktické činnosti při podzimním teritoriálním cvičení. Je řada dalších úkolů v součinnosti v míru, které mají rozhodný vliv na přípravu obrany teritoria a rychlé uvedení do bojové pohotovosti. Např. ve spolupráci s orgány civilní obrany máme

velmi dobré zkušenosti ve společné přípravě místních národních výborů.

Společná součinnostní cvičení přispěla nejen k utužení spolupráce, ale pomohla odhalit některé nedostatky, které by mohly ovlivnit situaci v mimořádných událostech. Proto jsme zpracovali společná ujednání, které otázky a informace projednáme již v míru a které za mimořádných opatření a války, jako např.:

- společná příprava evakuačních orgánů při zpracování předběžných rozhodnutí k evakuaci, zejména k prostorům a komunikacím,

- zabezpečení ochrany před zátopou při narušení přehradní hráze Lipna,

- společná metodická zabezpečení radiálního a chemického pozorování a průzkumu,

- využití zařízení CO pro speciální očistu a skupin analytického zjišťování

- vzájemné využívání spojení v teritoriu kraje.

Podobná součinnostní opatření jsou připravena v potřebném zaměření k součinnosti i k předpokládané činnosti v po-

čátečním období války jak s místními národními výbory, krajskou správou spojů, krajskou správou vojenské dopravy, svazky atd.

Rozhodujícím orgánem řídící politické a hospodářské činnosti na úseku přípravy obrany teritoria jak v míru, tak ve válce, jsou komise obrany při krajském a okresních výborech KSČ, které řeší otázky zabezpečení potřeb ozbrojených sil. Proto musí být nepřetržitě informovány o celkové konkrétní situaci, aby řešily jednotlivé úkoly podle pořadí důležitosti.

Zkušenosti z našeho kraje potvrdilo součinnostní teritoriální cvičení v tom, že vedoucí tajemník kraje i okresů zná úkoly MVS pro mimořádné události, i jejich osobní účast při přezkušování dílčích úkolů, připravených pro mimořádná opatření.

V článku nebylo možno rozepsat do podrobností vše, co součinnost vyžaduje. I když si dnes nelze představit jednoznačnou hypotézu předpokládaného vývoje možné příští války, faktem je, že operativní součinností v míru vytváříme si výhodné podmínky i pro nepředvídané situace.

Týlové zabezpečení útvarů podřízených náčelníkům druhů vojsk na stupni A a F

Podplukovník Vladimír Peřina

Jednotky, útvary, svazky a zařízení, které jsou v podřízenosti složek velitelství armád nebo frontu, tvoří podstatnou část v jejich celkové organizaci. Tak např. u armády o 4 divizích tvoří okolo 30 % celkových počtů osob a z denní spotřeby materiálu na ně připadá 9 % PHM, 26 % munice, 30 % proviantu a 18 % ostatního materiálu, tj. cca 1000 t materiálu denně.

Frontové útvary tvoří asi 35–40 % počtů a připadá na ně z denní spotřeby okolo 27 % PHM, 9 % munice, 41 % proviantu a 40 % ostatního materiálu, tj. cca 4500 až 5000 t materiálu denně.

Poněvadž systém zásobování těchto útvarů v poli nebyl dosud podrobněji zpracován, upozorním čtenáře na některé zvláštnosti, které s sebou zásobování přímo podřízených útvarů přináší a proti dosavadním zvyklým mění obsah a náplň práce na jednotlivých stupních velení.

Při rozpracování této otázky vycházím z předpokladu, že většina jednotek, útvarů, svazků a zařízení podřízených A a F se přemísťuje v sestavě nebo těsně za 2. sledy A nebo F. Část z nich se přesunuje se zpožděním 1 a více dnů. Přitom některé jednotky, útvary a svazky plní